

Piotr Kopiec, *Konsumpcjonizm. Perspektywa protestanckiej koncepcji człowieka i społeczeństwa*, Lublin: Wydawnictwo KUL 2016, ss. 289.

Monografia pt. *Konsumpcjonizm. Perspektywa protestanckiej koncepcji człowieka i społeczeństwa* jest dziełem pionierskim w naszym kraju. Umiejętnie łączy płaszczyznę teologiczną, antropologiczną, socjologiczną i kulturową. Autor podejmuje trudne zagadnienie złożonych zależności zachodzących między konsumpcjonizmem (rozumianym jako zjawisko i postawa) a protestantyzmem. Czy reformacyjna nauka społeczna, odrzucenie kapłaństwa hierarchicznego, nowa antropologia i eklezjologia, nie przyczyniły się do powstania społeczeństwa demokratycznego, a zatem nowoczesnego? Czy rehabilitacja świeckości, afirmacją codzienności, protestancki *ethos* pracy, nie przyczyniły się do tego, że w tym nowoczesnym społeczeństwie pojawił się konsumpcjonizm? Oto problemy, z którymi zmierzył się Autor pracy.

Na zasadniczą strukturę monografii *Konsumpcjonizm. Perspektywa protestanckiej koncepcji człowieka i społeczeństwa* oprócz *Wstępu* (s. 5-20), składają się dwie części, ponadto *Zakończenie* (s. 361-367), *Summary* (s. 369-374) oraz *Bibliografia* (s. 375-384).

Część pierwszą *Istota i wymiary konsumpcjonizmu* tworzy dziewięć rozdziałów: 1. *Konsumpcjonizm jako pochodna nowoczesności*, 2. *Kultura konsumpcjonizmu czy konsumpcja kultury?*, 3. *Tożsamość konsumpcyjna*, 4. *Konsumpcjonizm nowoczesny i konsumpcjonizm ponowoczesny*, 5. *Globalna wioska czy globalne blokowisko?*, 6. *Historyczna perspektywa konsumpcjonizmu*, 7. *Konsumpcjonizm jako gra o status społeczny i społeczną akceptację*, 8. *Konsumpcjonizm jako wizja świeckiego zbawienia*, 9. *Konsumpcjonizm relacji społecznych*.

Część druga *Czynniki protestanckiej teologii codzienności* zawiera następujące rozdziały: 1. *Protestanckie zasady teologiczne*, 2. *Teologiczna antropologia protestancka*, 3. *Weberowskie „odczarowanie” świata a sakramentologia protestancka*, 4. *Protestanckie koncepcje Kościoła a przemiany nowoczesnego świata*, 5. *Reformacyjna nauka społeczna*, 6. *Rehabilitacja świeckości i afirmacja codzienności*, 7. *Teologia protestancka wobec nowoczesności*.

Analiza materiału źródłowego, a więc dzieł teologów, socjologów i filozofów, skłoniła Autora do przyjęcia tezy, że teologia protestancka łączy się z nowoczesnością całym kompleksem czynników genetycznych. Z pojęciem nowoczesności łączą się takie cechy jak: racjonalizacja, indywidualizacja, demokratyzacja i systematyzacja działań społecznych. Autor stwierdza, że „protestantyzm warunkuje nowoczesność, a ta jest bezwzględnym warunkiem konsumpcjonizmu” (s. 363). Piotr Kopiec unika stereotypowych oskarżeń, że protestantyzm jest bezpośrednią przyczyną współczesnego zjawiska konsumpcjonizmu. Dochodzi raczej do wniosku, że związek między konsumpcjonizmem a protestancką teologią codzienności ma charakter pośredni i polega na pobudzeniu pewnych mechanizmów powodujących powstanie zdegenerowanej koncepcji zbawienia, oderwanej od swego transcendentnego źródła, będącej desakralizacją ewangelickiej soteriologii.

Doktor hab. Piotr Kopiec poszukuje powiązań pomiędzy teologią a socjologią. W trakcie studiów teologicznych na Wydziale Teologii KUL (1996-2001) odbył również studia socjologiczne na Wydziale Nauk Społecznych KUL (1998-2002). Magisterium z teologii uzyskał na podstawie pracy *Państwo i Kościół w teologicznej interpretacji Dietricha Bonhoeffera*. Studia doktoranckie w Instytucie Ekumenicznym KUL zakończył rozprawą doktorską pt. *Wiarygodność Kościoła w teologicznej interpretacji Dietricha Bonhoeffera* (2007). Uzyskał również tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii (specjalność socjologia rodziny) na podstawie rozprawy pt. *Model małżeństwa i rodziny w luteranizmie. Założenia i kierunki zmian* (2012). Monografia *Konsumpcjonizm. Perspektywa protestanckiej koncepcji człowieka i społeczeństwa* (2016) stanowiła główne osiągnięcie naukowe w jego postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk teologicznych w zakresie teologii ekumenicznej.

Ks. Sławomir Pawłowski SAC